

материалы XI Междунар. науч.–практ. конф. г. Чебоксары, 26 март 2017 г. Чебоксары: ЦНС, 2017. С. 118-127.

8. Амар, Жюль. Человеческая машина. Научные основы профессионального труда / пер. с фр. В. В. Ефимова и др. Москва: Гос. изд-во, 1922. 472 с.

9. Брехман И. И. Что противопоставить стрессу? Адаптация и адаптогены: материалы 2-го Всесоюзного симпозиума по проблемам адаптации и адаптогенов. г. Владивосток, май 1975 г. Вл.: 1977. С. 81-90.

10. Барбашин В. В., Толкунов, И. А. Дубницький В. Ю., Фесенко Г. В., Черепнев И. А. Статистический анализ действия адаптогенов на работоспособность экипажей бронетанковой техники при выполнении боевой задачи. *Системи озброєння і військова техніка*. 2017. № 3(51). С. 95-112.

*Чуприна Ю. Ю., ст. викладач
кафедри екології та біотехнології
ХНАУ ім. В. В. Докучаєва
Угарова І. О., магістр*

СПАЛЮВАННЯ СУХОЇ ТРАВИ – ПРИЧИНА ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ В ЕКОСИСТЕМАХ

Із приходом весни та підвищенням температури повітря, все частіше виникають пожежі в екосистемах. Пов'язано це з масовим спалюванням сухої рослинності та її залишки на відкритих територіях. На жаль, люди не замислюються про негативні наслідки власних дій.

Незважаючи на численні перестороги, громадяни продовжують проводити такі «прибирання», тим самим отруюючи повітря десятками найрізноманітніших хімічних сполук. Вони накопичуються в організмі

людей, провокуючи загострення як хронічних хвороб, так і виникнення нових (у тому числі й онкологічних) захворювань. Разом із димом у повітря, а потім й у легені людини потрапляють важкі метали, діоксини, бензопірени, окиси азоту та найрізноманітніші канцерогенні сполуки. З листям часто горить безліч сміття, що істотно підсилює забруднення атмосфери.

Вогнем знищується не лише суха рослинність та її залишки, а й насіння, паростки дерев та корені майбутньої рослинності, так, що земля на кілька років зменшує підріст свіжої зелені. Спалювання трави аж ніяк не сприяє підвищенню родючості ґрунтів. Адже висока температура при горінні знищує всю мікрофлору, що утворюється у верхньому шарі ґрунту.

Гинуть не тільки мікроорганізми, але й знищуються гнізда птахів. Від сильної трав'яної пожежі гинуть практично всі тварини, що живуть у сухій траві або на поверхні ґрунту (зайці, їжаки, плазуни, земноводні). Хтось згорає, інші – задихається від диму. Під час пожеж гине багато комах, їх личинки, лялечки, а також сонечка, туруни, дощові черв'яки та інші дрібні тварини, які беруть участь у процесі утворення ґрунту.

Спалювання сухої рослинності часто призводить до займання торфовищ і лісових насаджень. Нерідко при випалюванні стерні, сухої рослинності пошкоджуються позахисні лісові смуги, виникають великі пожежі, в т.ч. і в прилеглих лісових масивах. Аналогічним чином, існує загроза і загоряння житлових будинків. Часте спалювання трави переростає в неконтрольоване горіння і нерідко призводить до важких наслідків, зокрема і з людськими жертвами. Суха минулорічна трава – не сміття, а безцінний продукт харчування, житло, притулок, створений самою природою.

Відповідно до ст. 77-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, рослинності або її залишків та опалого листя у смугах відводу автомобільних доріг і залізниць, у парках, інших зелених насадженнях та газонів у населених пунктах без

дозволу органів державного контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища або з порушенням умов даного дозволу, а так само невжиття особою, яка одержала дозвіл на випалювання зазначеної рослинності або її залишків та опалого листя, заходів щодо своєчасного їх гасіння – тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від сімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до ст. 245 Кримінального кодексу України знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів, вздовж залізниць, а також стерні, сухих дикоростучих трав, рослинності або її залишків на землях сільськогосподарського призначення вогнем чи іншим загальнонебезпечним способом – караються штрафом від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк. Ті самі дії, якщо вони спричинили загибель людей, масову загибель тварин або інші тяжкі наслідки – караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Тож рятувальники закликають громадян відмовитись від спалювання сухої трави, листя та інших рослинних залишків! Кожен такий підпал не лише завдає суттєвої шкоди довкіллю, знищуючи живу природу, а й спричинює до інших негативних наслідків, несучи загрозу життю та здоров'ю людей.

У випадку виникнення пожежі чи іншої надзвичайної ситуації телефонуйте за номером «101».